

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunyddiau Lluosogi Planhigion (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022.

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan yr Is-adran Tirweddau, Natur a Choedwigaeth o fewn yr Adran Newid Hinsawdd a Materion Gwledig ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunyddiau Lluosogi Planhigion (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022.

Rwyf wedi gwneud y datganiadau sy'n ofynnol gan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Mae'r datganiadau hyn i'w gweld yn Rhan 2 o'r atodiad i'r memorandwm hwn.

Lesley Griffiths
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

6 Hydref 2022

RHAN 1

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau o ran gweithredadwyedd i ddeddfwriaeth ddomestig sy'n ymwneud â marchnata hadau a deunyddiau plannu ffrwythau, sy'n ofynnol o ganlyniad i ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud gan ddefnyddio'r pwerau a ddarperir o dan adran 1(1) o Atodlen 2 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018.

Fel y nodir yn natganiad y Gweinidog yn Rhan 2 o'r Memorandwm Esboniadol hwn, cynigir bod yr offeryn hwn yn ddarostyngedig i weithdrefn penderfyniad negyddol. Mae'r offeryn yn cywiro diffygion technegol ac nid yw'n cyflwyno baich ychwanegol ar y cyhoedd, ac nid yw'r gwelliannau hyn yn ddadleuol ychwaith. Felly, dylai fod yn ddarostyngedig i ddirymiad.

Ystyriodd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad fersiwn ddrafft o'r rheoliadau hyn ar 26 Medi 2022, a chytunodd fod y weithdrefn negyddol yn briodol ar gyfer y rheoliadau hyn. Gellir gweld copi o adroddiad y Pwyllgor drwy'r ddolen ganlynol: <https://senedd.wales/media/iusplhdg/cr-ld15345-e.pdf>

3. Cefndir Deddfwriaethol

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud gan ddefnyddio'r pŵer yn Rhan 1 o Atodlen 2 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 er mwyn mynd i'r afael â methiannau cyfraith yr UE a ddargedwir i weithredu'n effeithiol neu ddiffygion eraill sy'n deillio o ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd. Yn unol â gofynion y Ddeddf honno, mae'r Gweinidog wedi gwneud y datganiadau perthnasol fel y nodir yn Rhan 2 o'r Atodiad i'r Memorandwm Esboniadol hwn.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â marchnata hadau a deunyddiau plannu ffrwythau i gywiro diffygion o ran gweithredadwyedd na roddwyd cyfrif amdanynt mewn offerynnau diwygio cynharach.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Beth gwnaeth unrhyw cyfraith perthnasol yr UE cyn y diwrnod ymadael?

Mae marchnata hadau'r prif rywogaethau amaethyddol a deunyddiau lluosogi planhigion ffrwythau yn cael ei reoleiddio ar lefel y Gymuned gan y cyfarwydddebau canlynol:

Cyfarwyddeb y Cyngor 66/401/EEC dyddiedig 14 Mehefin 1966 ar farchnata hadau planhigion porthiant

Cyfarwyddeb y Cyngor 66/402/EEC dyddiedig 14 Mehefin 1966 ar farchnata hadau yd

Cyfarwyddeb y Cyngor 2002/54/EC dyddiedig 13 Mehefin 2002 ar farchnata hadau betys

Cyfarwyddeb y Cyngor 2002/55/EC dyddiedig 13 Mehefin 2002 ar farchnata hadau llysiau

Cyfarwyddeb y Cyngor 2002/57/EC dyddiedig 13 Mehefin 2002 ar farchnata hadau planhigion olew a ffibr

Cyfarwyddeb y Cyngor 2008/90/EC dyddiedig 29 Medi 2008 ar farchnata deunyddiau lluosogi planhigion ffrwythau a phlanhigion ffrwythau y bwriedir eu defnyddio i gynhyrchu ffrwythau.

Mae'r cyfarwyddebau hyn yn rhagnodi prosesau i sicrhau'r safonau ansawdd ac olrhain gofynnol ar gyfer hadau wedi'u marchnata a deunyddiau lluosogi planhigion ffrwythau. Maent hefyd yn nodi darpariaethau gweinyddol (gan gynnwys, lle y bo'n briodol, ddarpariaeth ar gyfer ffioedd), yn gosod gofynion cadw cofnodion ac yn darparu ar gyfer trwyddedu arolygwyr cynydau o fewn y diwydiant, samplwyr hadau a gorsafoedd profi hadau i gyflawni'r swyddogaethau statudol hyn. Mae Cyfarwyddebau uchod yr UE wedi'u dargadw mewn cyfraith ddomestig. Mae Rheoliadau Marchnata Hadau (Cymru) 2012 ("Rheoliadau 2012") a Rheoliadau Marchnata Planhigion Ffrwythau a Deunyddiau Lluosogi (Cymru) 2017 ("Rheoliadau 2017") yn gweithredu'r Cyfarwyddebau hyn yng Nghymru.

Pam y caiff ei newid?

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud rhai mân ddiwygiadau o ran gweithredadwyedd i Rheoliadau 2012 a Rheoliadau 2017, sy'n ymwneud â marchnata hadau a deunyddiau plannu ffrwythau. Maent yn diwygio cyfeiriadau'r UE nad ydynt bellach yn briodol ac a anwybyddwyd mewn offerynnau diwygio cynharach.

Gall planhigion a hadau gario plâu sy'n peri risg bioddiogelwch i Gymru. Os na chânt eu rheoleiddio, gall plâu achosi niwed economaidd ac amgylcheddol. Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio cyfraith Cymru i sicrhau ei bod yn ymarferol, gan wella bioddiogelwch Cymru.

Beth fydd yn ei wneud nawr?

Mae'r offeryn hwn yn gwneud mân newidiadau technegol i alluogi cyfraith Cymru ar farchnata hadau a deunyddiau plannu ffrwythau i barhau i weithredu'n effeithiol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE. Yn benodol, bydd cyfeiriadau at yr "Undeb" yn cael eu newid i Brydain Fawr a bydd cyfeiriadau at "barth gwarchodedig", a ddiffinnir fel ardal benodol o fewn Aelod-wladwriaeth o'r UE, yn cael eu newid i "PFA" neu ardal sy'n rhydd rhag plâu.

5. Ymgynghori

Gan fod y Rheoliadau'n darparu newid cyfyngedig, sy'n effeithio ar nifer bach o unigolion ac nad yw'n adlewyrchu newid ym mholisi Llywodraeth Cymru, ni chynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Gan fod y Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau ffeithiol i ddiweddarau is-ddeddfwriaeth ac nad yw'r diwygiadau'n newid y polisi (na'i effaith) mewn unrhyw ffordd arwyddocaol na sut y caiff ei gymhwyso mewn sefyllfa benodol, nid oes angen Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Mae hyn yn unol â'r polisi a nodir yng nghod ymarfer Gweinidogion Cymru ar gyfer cynnal asesiadau effaith rheoleiddiol ar gyfer is-ddeddfwriaeth.

Atodiad A

Datganiadau o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018

Rhan 1

Tabl o Ddatganiadau o dan Ddeddf 2018

Mae'r tabl hwn yn nodi'r datganiadau a allai fod yn ofynnol gan Weinidogion Cymru o dan Ddeddf 2018. Mae'r tabl hefyd yn nodi'r datganiadau hynny a allai fod yn ofynnol gan Weinidogion y Goron o dan Ddeddf 2018, y mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i'w darparu hefyd pan fo angen. Gellir gweld y datganiadau gofynnol yn Rhan 2 o'r atodiad hwn.

Datganiad	Ym mha le y nodir y gofyniad	I bwy y mae'n berthnasol	Yr hyn sy'n ofynnol ganddo
Sifftio	Paragraffau 3(7) a 4(3), Atodlen 7 Rheol Sefydlog 27.1A	Gweinidogion Cymru sy'n arfer pwerau yn Rhan 1 o Atodlen 2 i wneud Offeryn Statudol Negyddol. Mae paragraff 3(7) yn berthnasol i Weinidogion y Goron, ond mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad	Datganiad i egluro pam y dylai'r offeryn fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol ac, os yw'n berthnasol, pam eu bod yn anghytuno ag argymhelliad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad (LJC) (fel pwyllgor sifftio)
Priodoldeb	Is-baragraff (2) o baragraff 28, Atodlen 7	Yn berthnasol i Weinidogion y Goron sy'n arfer pwerau yn adrannau 8(1), 9 a 23(1) neu sy'n arfer pwerau ar y cyd yn Atodlen 2. Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2.	Datganiad yn nodi nad yw'r Offeryn Statudol yn gwneud mwy nag sy'n briodol.
Rhesymau da	Is-baragraff (3) o baragraff 28,	Yn berthnasol i Weinidogion y Goron	Datganiad i egluro'r rhesymau da dros lunio'r offeryn a bod yr

	Atodlen 7	sy'n arfer pwerau yn adrannau 8(1), 9 a 23(1) neu sy'n arfer pwerau ar y cyd yn Atodlen 2. Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2.	hyn sy'n cael ei wneud yn ffordd resymol o weithredu.
Cydraddoldebau	Is-baragraff (4) a (5) o baragraff 28, Atodlen 7	Yn berthnasol i Weinidogion y Goron sy'n arfer pwerau yn adrannau 8(1), 9 a 23(1) neu sy'n arfer pwerau ar y cyd yn Atodlen 2. Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2	Datganiad i egluro pa ddiwygiadau, diddymadau neu ddirymadau, os o gwbl, sy'n cael eu gwneud i Ddeddfau Cydraddoldeb 2006 a 2010, ac i ddeddfwriaeth a luniwyd oddi tanynt. Datganiad yn nodi bod y Gweinidog wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu ac ymddygiad arall a waherddir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
Esboniadau	Is-baragraff (6) o baragraff 28, Atodlen 7	Yn berthnasol i Weinidogion y Goron sy'n arfer pwerau yn adrannau 8(1), 9 a 23(1) neu sy'n arfer pwerau ar y cyd yn Atodlen 2. Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2.	Datganiad i egluro'r offeryn, nodi'r gyfraith berthnasol cyn y diwrnod ymadael, egluro effaith yr offeryn ar gyfraith yr UE a ddargedwir a rhoi gwybodaeth am bwrpas yr offeryn, er enghraifft p'un a fwriedir mân newidiadau neu newidiadau technegol yn unig i gyfraith yr UE a ddargedwir.
Troseddau	Is-baragraffau (3) a (7) o baragraff 28, Atodlen 7	Yn berthnasol i Weinidogion y Goron sy'n arfer pwerau yn adrannau 8(1), 9 a 23(1) neu sy'n arfer pwerau ar y cyd yn Atodlen 2. Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2	Datganiad yn nodi'r 'rhesymau da' dros greu trosedd, a'r gosb sydd ynghlwm wrthi.

Is-ddirprwyo	Paragraff 30, Atodlen 7	<p>Yn berthnasol i Weinidogion y Goron sy'n arfer pwerau yn adrannau 18(1), 9 a pharagraff 1 o Atodlen 4 i greu pŵer deddfwriaethol na all Gweinidog y Goron nac Awdurdod Datganoledig ei arfer.</p> <p>Mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwymo i wneud yr un datganiad wrth arfer pwerau yn Atodlen 2 neu baragraff 1 o Atodlen 4 i greu pŵer deddfwriaethol na all Gweinidog y Goron nac Awdurdod Datganoledig ei arfer.</p>	Datganiad i egluro pam ei bod yn briodol creu pŵer is-ddirprwyedig o'r fath.
Brys	Is-baragraff (2) ac (8) o baragraff 7, Atodlen 7	Gweinidogion Cymru sy'n arfer pwerau yn Rhan 1 o Atodlen 2 ond gan ddefnyddio'r weithdrefn frys ym mharagraff 7 o Atodlen 7.	Datganiad yn nodi bod Gweinidogion Cymru o'r farn bod angen llunio'r Offeryn Statudol gan ddefnyddio'r weithdrefn frys a'r rhesymau dros y farn honno.

Rhan 2

Datganiadau sy'n ofynnol wrth ddefnyddio pwerau galluogi o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018

1. Datganiad(au) Sifftio

Mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James, wedi gwneud y datganiad canlynol ynghylch defnyddio pwerau deddfu yn Neddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018:

"Yn fy marn i, dylai Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunyddiau Lluosogi Planhigion (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022 fod yn destun dirymiad yn unol â phenderfyniad gan Senedd Cymru (h.y. y weithdrefn negyddol)". Mae hyn yn wir oherwydd: mae'r offeryn yn cywiro diffygion technegol ac nid yw'n cyflwyno baich ychwanegol ar y cyhoedd, ac nid yw'r diwygiadau hyn yn ddadleuol ychwaith

2. Datganiad Priodoldeb

Mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James, wedi gwneud y datganiad canlynol ynghylch defnyddio pwerau deddfu yn Neddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018:

Yn fy marn i, nid yw Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunyddiau Lluosogi Planhigion (Diwygio) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022 yn gwneud mwy nag sy'n briodol.

Mae hyn yn wir oherwydd bod yr offeryn hwn yn cywiro diffygion technegol sy'n deillio o ymadawiad y DU â'r UE ac yn sicrhau y bydd y cyfundrefnau presennol ar gyfer diogelu bioddiogelwch y DU yn parhau i weithredu'n effeithiol. Mae hyn yn unol â pholisi'r llywodraeth.

3. Rhesymau da

Mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James, wedi gwneud y datganiad canlynol ynghylch defnyddio pwerau deddfu yn Neddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018:

"Yn fy marn i mae rhesymau da dros y darpariaethau yn yr offeryn hwn, ac rwyf wedi dod i'r casgliad eu bod nhw'n ffordd resymol o weithredu." Sef,

- Bod is-ddeddfwriaeth ar farchnata hadau a deunyddiau plannu ffrwythau yn cael ei gwneud yn gwbl weithredol ar ôl i'r DU ymadael a'r UE fel ei bod yn parhau'n effeithiol ac yn gweithredu'n gywir.

4. Cydraddoldebau

- 4.1 Mae Julie James, y Gweinidog Newid Hinsawdd, wedi gwneud y datganiad(au) canlynol "Nid yw'r offeryn drafft yn diwygio, yn diddymu nac yn dirymu darpariaeth neu ddarpariaethau yn Neddf Cydraddoldeb 2006 na Deddf Cydraddoldeb 2010 neu is-ddeddfwriaeth a wneir o dan y Deddfau hynny.
- 4.2 Mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James, wedi gwneud y datganiad canlynol ynghylch defnyddio pwerau deddfu yn Neddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018:

"Mewn perthynas â'r offeryn, rwyf i Julie James, y Gweinidog Newid Hinsawdd wedi rhoi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall a waherddir gan neu o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010."

5. Esboniadau

Gwnaed y datganiad esboniadau ym mharagraff 4 (Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael) ym mhrif gorff y memorandwm esboniadol hwn.

6. Troseddau

Ddim yn ofynnol.

7. Is-ddirprwyo deddfwriaethol

Ddim yn ofynnol.

8. Brys

Ddim yn ofynnol.